Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

25. veebruar 2016*

Eelotsusetaotlus — Direktiiv 80/987/EMÜ — Töötajate kaitset tööandja maksejõuetuse korral käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamine — Kohaldamisala — Kolmanda riigi lipu all sõitval laeval töötavate meremeeste rahuldamata töötasunõuded — Tööandja, kelle põhikirjajärgne asukoht on asjaomases kolmandas riigis — Tööleping, mille suhtes kohaldatakse asjaomase kolmanda riigi õigust — Tööandja maksejõuetus, mis on välja kuulutatud liikmesriigis, kus on tema tegelik asukoht — Artikli 1 lõige 2 — Lisa II punkti alapunkt A — Liikmesriigi õigusnormid, mis näevad ette meremeeste rahuldamata töötasunõuete tagamise ainult nende välisriigis hülgamise korral — Kaitsetase, mis ei ole direktiivis 80/987 sätestatuga võrdväärne

Kohtuasjas C-292/14,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Symvoulio tis Epikrateiase (Kreeka kõrgeim kohus) 5. mai 2014. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 13. juunil 2014, menetluses

Elliniko Dimosio

versus

Stefanos Stroumpoulis,

Nikolaos Koumpanos,

Panagiotis Renieris,

Charalampos Renieris,

Ioannis Zacharias,

Dimitrios Lazarou,

Apostolos Chatzisotiriou,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: kolmanda koja president L. Bay Larsen neljanda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal (ettekandja) ja K. Jürimäe,

kohtujurist: P. Cruz Villalón,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

* Kohtumenetluse keel: kreeka.

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— Kreeka valitsus, esindajad: X. Basakou, I. Kotsoni ja K. Georgiadis,

— Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* B. Tidore,

— Euroopa Komisjon, esindajad: M. Patakia ja J. Enegren,

olles 24. septembri 2015. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 20. oktoobri 1980. aasta direktiivi 80/987/EMÜ töötajate kaitset tööandja maksejõuetuse korral käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 283, lk 23; ELT eriväljaanne 05/01, lk 217).

2 Eelotsusetaotlus esitati kohtuvaidluse raames, mille pooled on ühelt poolt Elliniko Dimosio (Kreeka riik) ja teiselt poolt S. Stroumpoulis, N. Koumpanos, P. Renieris, C. Renieris, I. Zacharias, D. Lazarou ja A. Chatzisotiriou ning mille ese on kahju, mida viimati nimetatud enda väitel kannatasid direktiivi 80/987 puuduliku ülevõtmise tõttu siseriiklikusse õigusesse.

Õiguslik raamistik

ÜRO mereõiguse konventsioon

3 Malta Vabariik ja Kreeka Vabariik ratifitseerisid vastavalt 20. mail 1993 ja 21. juulil 1995 ÜRO mereõiguse konventsiooni, mis allkirjastati 10. detsembril 1982 Montego Bays ja mis jõustus 16. novembril 1994; Euroopa Ühenduse nimel kiideti see konventsioon heaks nõukogu 23. märtsi 1998. aasta otsusega 98/392/EÜ, mis käsitleb 10. detsembri 1982. aasta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni ja selle XI osa rakendamist käsitleva 28. juuli 1994. aasta lepingu sõlmimist Euroopa Ühenduse poolt (EÜT L 179, lk 179; ELT eriväljaanne 04/03, lk 260).

4 ÜRO mereõiguse konventsiooni artikli 91 lõige 1 näeb ette:

„Riik kehtestab laeva oma riikkondsusse võtmise, oma territooriumil registreerimise ja oma lipu all sõitmise tingimused. Laeval on selle riigi riikkondsus, kelle lipu all tal on õigus sõita. Nimetatud riigi ja laeva vahel peab olema tegelik seos.“

5 ÜRO mereõiguse konventsiooni artikli 92 „Laevade seisund“ lõikes 1 on sätestatud:

„Ühe riigi lipu all sõitvad laevad on avamerel viibides selle riigi ainujurisdiktsiooni all, kui rahvusvaheliste lepingutega või käesoleva konventsiooniga ei nähta ette teisiti. […]“

6 ÜRO mereõiguse konventsiooni artikkel 94 „Lipuriigi kohustused“ näeb ette:

„1. Riik teostab oma lipu all sõitvate laevade haldus-, tehnilistes ja sotsiaalküsimustes oma jurisdiktsiooni ja kontrolli.

2. Riik:

[...]

b) siseriikliku õiguse alusel kohaldab oma lipu all sõitva laeva ning selle kapteni, juhtkonna ja meeskonna suhtes oma jurisdiktsiooni haldus-, tehnilistes ja sotsiaalküsimustes.

[...]“

Rooma konventsioon

7 19. juunil 1980. aastal Roomas allakirjutamiseks avatud lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsiooni (EÜT 1980, L 266, lk 1; ELT 2005, C 169, lk 10; edaspidi „Rooma konventsioon“) artikli 3 lõige 1 näeb ette:

„Lepingu suhtes kohaldatakse lepingupoolte valitud õigust. […]“

8 Rooma konventsiooni artikkel 6 näeb ette:

„1. Olenemata artikli 3 sätetest ei või töölepingu puhul poolte valitud õigus põhjustada töötaja ilmajätmist kaitsest, mis on talle ette nähtud imperatiivsete sätetega, mis õiguse valiku puudumisel kuuluksid kohaldamisele lõike 2 kohaselt.

2. Olenemata artikli 4 sätetest kohaldatakse töölepingu suhtes artikli 3 kohase valiku puudumisel:

a) selle riigi õigust, kus töötaja lepingujärgselt oma põhitööd teeb, isegi kui ta ajutiselt töötab mõnes teises riigis,

või

b) kui töötaja ei tee oma põhitööd ühes ja samas riigis, siis selle riigi õigust, kus asub tegevuskoht, mille kaudu töötaja on tööle võetud,

välja arvatud juhul, kui asjaoludest tervikuna ilmneb, et leping on tugevamalt seotud mõne teise riigiga; sel juhul kohaldatakse lepingu suhtes selle teise riigi õigust.“

9 Rooma konventsiooni artikli 10 „Kohaldatava õiguse ulatus“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Käesoleva konventsiooni artiklite 3–6 ja 12 alusel lepingu suhtes kohaldatav õigus reguleerib eelkõige:

a) tõlgendamist;

b) lepingust tulenevate kohustuste täitmist;

c) kohtu poolt talle menetlusõiguse alusel antud volituste raames lepingust tulenevate kohustuste rikkumise tagajärgede hindamist, sealhulgas tekitatud kahju hindamist niivõrd, kui see on õigusega reguleeritud;

d) kohustuste lõppemise mitmesuguseid viise ning aegumistest ja tähtaja möödumisest tulenevat õiguste kaotamist;

e) lepingu tühisuse tagajärgi.“

Direktiiv 80/987

10 Nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus õigustatult märkis, kuuluvad põhikohtuasja asjaolude toimumise aega arvestades kohaldamisele direktiivi 80/987 sätted Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2002. aasta direktiiviga 2002/74/EÜ (EÜT L 270, lk 10; ELT eriväljaanne 05/04, lk 261) tehtud muudatustele eelnevas redaktsioonis. Praeguseks on direktiiv 80/987 tunnistatud kehtetuks ja asendatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta direktiiviga 2008/94/EÜ töötajate kaitse kohta tööandja maksejõuetuse korral (ELT L 283, lk 36).

11 Direktiivi 80/987 põhjendused 1–4 sätestasid:

„on vaja kindlustada töötajate kaitse nende tööandja maksejõuetuse korral, eelkõige rahuldamata nõuete väljamaksmise tagamiseks, ning samas võtta arvesse ühenduse tasakaalustatud majandusliku ja sotsiaalse arengu vajadust;

töötajate sellise kaitse ulatuses on liikmesriikide vahel erinevusi ning tuleks püüda selliseid erinevusi vähendada, sest need võivad vahetult mõjutada siseturu toimimist;

selle valdkonna seaduste ühtlustamist peaks seetõttu edendama, samal ajal säilitades asutamislepingu artiklis 117 osutatud olude paranemise;

Gröönimaa tööturg erineb selle piirkonna geograafilise asukoha ja praeguse töökohtade struktuuri tõttu oluliselt ühenduse teiste piirkondade tööturust“.

12 Direktiivi 80/987 artikkel 1 nägi ette:

„1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse töölepingust või töösuhtest tulenevate töötaja nõuete suhtes tööandja vastu, kes on artikli 2 lõikes 1 määratletud tähenduses maksejõuetu.

2. Liikmesriigid võivad erandkorras käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja arvata teatud töötajate kategooriate nõuded tulenevalt nende töölepingu või töösuhte erilisest laadist või teiste tagatiste olemasolust, mis pakuvad töötajatele käesolevas direktiivis sätestatuga võrdväärset kaitset.

Eelmises lõigus nimetatud töötajate kategooriad on loetletud käesoleva direktiivi lisas.

3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata Gröönimaa suhtes. See erand vaadatakse uuesti läbi, kui selle piirkonna töökohtade struktuur muutub.“

13 Selle direktiivi lisa II punkt sisaldas „[t]öötaja[te], kellel on teist liiki tagatis“, loetelu. Kreeka Vabariigi osas olid loetellu kantud „[m]erelaevade laevapered“.

14 Direktiivi 80/987 artikkel 2 sätestas:

„1. Käesoleva direktiivi kohaldamisel loetakse tööandja maksejõuetuks:

a) kui vastavalt asjaomaste liikmesriikide õigus- ja haldusnormidele on taotletud tööandja vara suhtes menetluse algatamist, selleks et kollektiivselt rahuldada võlausaldajate nõudeid ning mis võimaldab arvestada artikli 1 lõikes 1 nimetatud nõudeid, ja

b) kui nimetatud õigus- ja haldusnormide kohaselt pädev ametiasutus on:

— otsustanud algatada menetluse või

— tuvastanud, et tööandja ettevõtte tegevus on täielikult lõpetatud ja järelejäänud vara ebapiisavus ei õigusta menetluse algatamist.

2. Käesolev direktiiv ei piira siseriiklikku õigust seoses mõistete „töötaja“, „tööandja“ [ja] „töötasu“ […] määratlemisega.“

15 Direktiivi 80/987 artikli 3 lõige 1 nägi ette, et „[l]iikmesriigid võtavad vajalikud meetmed kindlustamaks, et […] garantiiasutused [tagavad] töölepingutest või töösuhetest tulenevate töötaja töötasuga seotud rahuldamata nõuete väljamaksmise kindlaksmääratud kuupäevale eelnenud ajavahemiku eest.“

16 Selle direktiivi artikkel 5 oli sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid sätestavad üksikasjalikud eeskirjad garantiiasutuste organiseerimise, rahastamise ja töö kohta, järgides eelkõige järgmisi põhimõtteid:

[...]

b) tööandjad osalevad garantiiasutuste rahastamises, kui riigiasutused ei kata seda täies ulatuses;

c) garantiiasutuste vastutus ei sõltu sellest, kas rahastamiskohustus on täidetud või mitte.“

Kreeka õigus

17 Seaduse 1836/1989 ja selle seaduse sätete alusel võetud presidendi dekreedi 1/1990 (*Fillo efimeridos tis kiverniseos*, edaspidi „FEK“, A’ 1) eesmärk on võtta siseriiklikusse õigusesse üle direktiiv 80/987.

18 Pireuse sadama korraldusasutust käsitlevaid õigusnorme täiendava ja muutva seaduse 1220/1981 (FEK A’ 296) artikkel 29 näeb ette:

„1. Kui Kreeka lipu all sõitvate laevade või selliste välisriigi laevade, mis on liitunud meremeeste sotsiaalkindlustusfondiga [(Naftiko Apomachiko Tameio)], pardal töötavad Kreeka meremehed hüljatakse välisriigis ja laeva omanik ei järgi töötasu ja toitlustamist reguleerivaid õigusnorme:

a) maksab meremeeste sotsiaalkindlustusfond oma haigus- ja töötuskindlustusfondist maksimaalselt kolme kuu töötasule vastava summa, millega kaetakse maksmata põhitöötasu ja hüvitised, nagu need on määratletud kollektiivlepingutes;

b) meremeeste kodu toob kindlustatud tagasi vastavalt kohaldatavatele õigusnormidele, hüvitades põhilised reisikulud.

[...]

2. Eelmises lõikes ette nähtud menetlus ei ole kohustuslik meremehele, kes võib eelistada lepingut jätkata; kuid kui talle on hüvitatud tagasituleku kulud või kui ta on väljapakutud pileti vastu võtnud, siis loetakse, et meremehe leping on automaatselt üles öeldud „põhjusel, et laeva omanik hülgas meremehe välisriigis“ [...]

[...]

5. Lõikes 1 nimetatud hüvitise maksmine tingib vastavate töösuhtest tulenevate nõuete kustumise; võimaliku ülejääva võlgnevuse maksab kindlustatule välja tööandja või isikud, kes temaga vastutust jagavad.

[...]“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

19 Põhikohtuasja vastustajad (Kreeka meremehed, kelle elukoht on Kreekas) sõlmisid 14. juulil 1994 Pireuses (Kreeka) Panagia Malta Ltd-ga (edaspidi „Panagia Malta“), kelle põhikirjajärgne asukoht on Valletta (Malta), lepingud, mille alusel nad kohustusid töötama Malta lipu all sõitva ning sellele äriühingule kuuluva kruiisilaeva pardal. Lepingud sisaldasid tingimust, mille kohaselt oli kohaldatav Malta õigus.

20 Laeva peeti alates 1992. aasta septembrist aresti tõttu kinni Pireuse sadamas, kuid 1994. aasta suvel kavatseti see rentida. Kuna põhikohtuasja vastustajatele ei makstud töötasu lepingu sõlmimisele järgnenud aja eest, mil nad viibisid nimetatud laeva pardal selle rentimist oodates, mis lõppkokkuvõttes aset ei leidnud, ütlesid nad oma lepingud üles 15. detsembril 1994.

21 Monomeles Protodikeio Peireos (Pireuse esimese astme kohus üheliikmelises koosseisus) kohustas kohtuotsusega 1636/1995 Panagia Maltat tasuma põhikohtuasja vastustajatele nende töötasule, laeva pardal toitlustamise kuludele, puhkusehüvitisele ning töölepingu lõpetamise hüvitisele vastava summa koos viivisega.

22 Uue aresti tulemusel müüdi asjaomane laev 7. juunil 1995 enampakkumisel. Samal aastal kuulutas Polymeles Protodikeio Peireos (Pireuse esimese astme kohus mitmeliikmelises koosseisus) välja Panagia Malta maksejõuetuse. Ehkki põhikohtuasja vastustajad olid oma võlanõuetest teatanud, ei rahuldatud neid maksejõuetusmenetluse raames, sest äriühingu varast ei piisanud selleks.

23 Põhikohtuasja vastustajad pöördusid seejärel tööhõiveameti (Organismos Apascholisis Ergatikou Dynamikou) poole, et neile kohaldataks töötajate kaitset tööandja maksejõuetuse korral. Selle kaitse kohaldamisest keelduti põhjendusel, et kuivõrd tegemist on meremeestega, kellel on teist liiki tagatised, ei kuulu nad direktiivi 80/987 ega presidendi dekreedi 1/1990 kohaldamisalasse.

24 Põhikohtuasja vastustajad taotlesid 11. oktoobril 1999 Diokitiko Protodikeio Athinonilt (Ateena esimese astme halduskohus) menetluse algatamist tuvastamaks, et Kreeka riigil lasub vastutus selle eest, et ta ei taganud laevaperede hõlmatust garantiiasutusega vastavalt direktiivile 80/987 või – garantiiasutusega hõlmamatuse korral – direktiivist tuleneva kaitsega võrdväärset kaitset.

25 Kuivõrd see kohus jättis põhikohtuasja vastustajate nõuded rahuldamata, esitasid nad tema otsuse peale apellatsioonkaebuse. Dioikitiko Efeteio Athinon (Ateena teise astme halduskohus) tühistas nimetatud kohtuotsuse kohtuotsusega 1063/2005, leides esiteks, et direktiiv 80/987 on käesoleval juhul kohaldatav (sest Panagia Malta tegeles ettevõtlusega Kreekas, kus on tema tegelik asukoht) ning et kõnealune laev sõitis mugavuslipu all. Teiseks oli apellatsioonikohus seisukohal, et Kreeka riik oli direktiivi 80/987 siseriiklikusse õigusesse üle võttes jätnud õigusvastaselt tagamata direktiivis sätestatud kaitse sellistele töötajatele nagu põhikohtuasja vastustajad. Sellega seoses leidis apellatsioonikohus eeskätt, et vastupidi direktiivi 80/987 artikli 1 lõikes 2 nõutule ei pakkunud seaduse 1220/1981 artikkel 29 huvitatud isikutele direktiivis sätestatuga võrdväärset kaitset.

26 Kreeka riik esitas selle kohtuotsuse peale kassatsioonkaebuse Symvoulio tis Epikrateiasele (Kreeka kõrgeim kohus).

27 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on seisukohal, et kassatsioonkaebusega seoses tekivad liidu õiguse tõlgendamise küsimused. Ta viitab sellega seoses eeskätt ÜRO mereõiguse konventsiooni artiklitele 91, 92 ja 94 ja rahvusvahelisele tavale, mida need tema arvates peegeldavad, ning samuti kohtuotsusele Poulsen ja Diva Navigation (C-286/90, EU:C:1992:453), milles Euroopa Kohus tema väitel sedastas eeskätt, et rahvusvahelise õiguse kohaselt on laeval põhimõtteliselt ainult üks riikkondsus, see

tähendab selle riigi riikkondsus, kus laev on registreeritud, nii et liikmesriik ei saa kohelda kolmandas riigis juba registreeritud laeva oma lipu all sõitvana, tuginedes asjaolule, et laeval on oluline seos selle liikmesriigiga.

28 Neil asjaoludel otsustas Symvoulio tis Epikrateias (Kreeka kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivi 80/987 kohaselt kuuluvad Euroopa Liidu suhtes kolmanda riigi lipu all sõitval laeval meretööd teinud liikmesriigi meremehed rahuldamata nõuete osas, mis neil on laevaomanikust äriühingu vastu, mille põhikirjajärgne asukoht on kolmandas riigis, kuid mille tegelik asukoht on kõnealuses liikmesriigis ja mille maksejõuetuse on selle liikmesriigi kohus just tegelikku asukohta arvestades välja kuulutanud oma riigi õiguse alusel, nimetatud direktiivi kaitsesätete kohaldamisalasse, võttes arvesse selle direktiivi eesmärki ning hoolimata sellest, et töölepinguid reguleerib kolmanda riigi õigus ja liikmesriik ei saa nõuda reederilt – kelle suhtes tema õiguskord ei kehti – osalemist garantiiasutuse rahastamises?

2. Kas direktiivist 80/987 juhindudes tuleb pidada võrdväärseks kaitseks seaduse 1220/1981 artikli 29 kohaselt sellise summa maksmist meremeeste sotsiaalkindlustusfondi poolt, mis vastab maksimaalselt kolme kuu töötasule, nagu see on ette nähtud põhitöötasu ja hüvitisi reguleerivates kollektiivlepingutes, Kreeka lipu all sõitvatel või selle fondiga liitunud välisriigi laevadel meretööd tegevatele Kreeka meremeestele nimetatud artiklis ette nähtud juhul, see tähendab ainult siis, kui need meremehed hüljati välisriigis?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

29 Oma esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada saada, kas direktiivi 80/987 tuleb tõlgendada nii, et kui direktiivi artikli 1 lõike 2 võimalik kohaldamine välja arvata, peab meremeestele, kes elavad liikmesriigis ning kelle on selles liikmesriigis värvanud äriühing (kelle põhikirjajärgne asukoht on kolmandas riigis, kuid tegelik asukoht asjaomases liikmesriigis), et nad töötaksid töötajana kruiisilaeva pardal (mis kuulub sellele äriühingule ja sõidab asjaomase kolmanda riigi lipu all) töölepingu alusel, mille kohaselt on kohaldatav selle kolmanda riigi õigus, olema äriühingu vastu esinevate rahuldamata töötasunõuete osas tagatud direktiivis sätestatud kaitse pärast seda, kui sama liikmesriigi kohus on oma õiguse alusel kuulutanud välja äriühingu maksejõuetuse.

30 On oluline meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on direktiivi 80/987 sotsiaalne eesmärk tagada liidu tasandil kõigile töötajatele tööandja maksejõuetuse korral miinimumkaitse selle kaudu, et makstakse välja töölepingust või töösuhtest tulenevad rahuldamata nõuded, mis seonduvad töötasuga konkreetse ajavahemiku eest (vt eelkõige kohtuotsused, Maso jt, C-373/95, EU:C:1997:353, punkt 56; Walcher, C-201/01, EU:C:2003:450, punkt 38, ning Tümer, C-311/13, EU:C:2014:2337, punkt 42). Euroopa Kohus on selles kontekstis korduvalt rõhutanud, et töötasunõuded on nende olemusest tulenevalt huvitatud isikute jaoks äärmiselt tähtsad (vt eelkõige kohtuotsus Visciano, C-69/08, EU:C:2009:468, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).

31 Selles osas näeb direktiiv 80/987 ette eeskätt eritagatised selliste rahuldamata nõuete väljamaksmiseks (vt kohtuotsus Francovich jt, C-6/90 ja C-9/90, EU:C:1991:428, punkt 3).

32 Seoses nende isikute kindlaksmääramisega, kelle suhtes need tagatised on kohaldatavad, tuleb meenutada, et direktiivi 80/987 artikli 1 lõike 1 kohaselt kohaldatakse seda direktiivi töölepingust või töösuhtest tulenevate töötaja nõuete suhtes tööandja vastu, kes on direktiivi artikli 2 lõikes 1

määratletud tähenduses maksejõuetu. Direktiivi artikli 2 lõige 2 viitab mõistete „töötaja“ ja „tööandja“ määratlusega seoses edasi liikmesriikide õigusele. Artikli 1 lõige 2 näeb lõpuks ette, et liikmesriigid võivad erandkorras ja teatavatel tingimustel direktiivi kohaldamisalast välja arvata direktiivi lisas loetletud teatud töötajate kategooriad (kohtuotsus Francovich jt, C-6/90 ja C-9/90, EU:C:1991:428, punkt 13).

33 Euroopa Kohus on sedastanud, et nendest sätetest tuleneb, et selleks, et isik kuuluks direktiivi 80/987 kohaldamisalasse, on esiteks vaja, et teda käsitataks liikmesriigi õiguse alusel töötajana ning et tema suhtes ei oleks kohaldatav direktiivi artikli 1 lõikes 2 ette nähtud erand, ning teiseks, et selle isiku tööandja oleks maksejõuetu direktiivi artikli 2 tähenduses (vt selle kohta kohtuotsus Francovich jt, C-6/90 ja C-9/90, EU:C:1991:428, punkt 14).

34 Viimati nimetatud tingimusega seoses nähtub direktiivi 80/987 artikli 2 lõike 1 sõnastusest, et selliseks „maksejõuetuseks“ on esiteks vaja, et liikmesriigi õigus- ja haldusnormid näeksid võlausaldajate nõuete kollektiivseks rahuldamiseks ette tööandja vara suhtes läbiviidava menetluse; teiseks peab selle menetluse raames olema võimalik arvestada töötajate töölepingust või töösuhtest tulenevaid nõudeid; kolmandaks peab olema taotletud selle menetluse algatamist ning neljandaks peab liikmesriigi nimetatud normide alusel pädev ametiasutus olema kas otsustanud algatada menetluse või tuvastanud, et tööandja ettevõtte tegevus on täielikult lõpetatud ja järelejäänud vara ebapiisavus ei õigusta menetluse algatamist (vt kohtuotsus Francovich jt, C-479/93, EU:C:1995:372, punkt 18).

35 Töötajana käsitamisega seoses tuleb lisaks meenutada, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt tuleb direktiivi 80/987 artikli 2 lõike 2 esimese lõigu tõlgendamisel võtta arvesse käesoleva kohtuotsuse punktis 30 meenutatud direktiivi sotsiaalset eesmärki, nii et liikmesriigid ei saa määratleda mõistet „töötaja“ oma äranägemise järgi viisil, mis võiks ohustada selle eesmärgi saavutamist, ja neile selles osas kuuluvat kaalutlusruumi piiritleb sel moel direktiivi sotsiaalne eesmärk, mida liikmesriigid peavad järgima (kohtuotsus Tümer, C-311/13, EU:C:2014:2337, punktid 42 ja 43).

36 Põhikohtuasja kohta tuleb märkida, et esiteks ei ole vaidlustatud, et Kreeka õiguse kohaselt on töötajad sellised lepingu alusel värvatud meremehed, nagu on põhikohtuasjas kõne all.

37 Teiseks tuleneb eelotsusetaotlusest, et Kreeka kohus kuulutas kohtuotsusega välja Panagia Malta maksejõuetuse. Eelotsusetaotluses on lisaks märgitud, et ehkki põhikohtuasja vastustajad esitasid oma töötasunõuded menetluse raames, mille tulemusel maksejõuetus välja kuulutati, ei olnud võimalik neid rahuldada, sest äriühingu varast ei piisanud selleks.

38 Eelnevat arvestades on selge, et kui teisele küsimusele vastates tuvastatakse, et sellised töötajad nagu põhikohtuasja vastustajad ei jää välja direktiivi 80/987 kohaldamisalast seetõttu, et tegemist on direktiivi artikli 1 lõike 2 tähenduses töötajatega, kellel on teist liiki tagatis, on põhikohtuasjas täidetud käesoleva kohtuotsuse punktis 33 meenutatud kaks ülejäänud tingimust, mis on direktiivis 80/987 seatud seal sätestatud kaitse kohaldamiseks, nii et sellistele töötajatele tuleb põhimõtteliselt see kaitse tagada.

39 Vastupidi Euroopa Komisjoni väidetele tuleb direktiivis 80/987 ette nähtud töötasunõuete tagatist kohaldada olenemata muu hulgas sellest, millises merepiirkonnas (territoriaalmeri, liikmesriigi või kolmanda riigi majandusvöönd või avameri) oleks lõppkokkuvõttes sõitnud laev, millel põhikohtuasja vastustajad pidid töötama.

40 Nimetatud institutsioon arvab ekslikult, et kohtuotsustest Mosbæk (C-117/96, EU:C:1997:415) ja Everson ja Barrass (C-198/98, EU:C:1999:617) võib tuletada, et see tagatis on kohaldatav töötajate suhtes, kes on põhikohtuasja vastustajate olukorras, ainult tingimusel, et nad töötavad Kreeka territooriumil.

41 Nimelt otsustas Euroopa Kohus nimetatud kohtuotsustest esimeses, et kui maksejõuetu on tööandja, kelle asukoht ei ole töötaja elukohajärgses liikmesriigis, kus viimane ka töötab, on töötaja töötasunõuete rahuldamiseks pädev garantiiasutus põhimõtteliselt tööandja asukohajärgne garantiiasutus, kelle rahastamises tööandja üldreeglina osaleb (vt selle kohta kohtuotsus Mosbæk, C-117/96, EU:C:1997:415, punktid 24 ja 25). Teises kohtuotsuses täpsustas Euroopa Kohus, et asi on erinev olukorras, kus tööandjal on eri liikmesriikides mitu tegevuskohta; sellisel juhul tuleb pädeva garantiiasutuse väljaselgitamiseks lähtuda lisaks asukohale täiendava kriteeriumina ka kohast, kus töötaja töötab (kohtuotsus Everson ja Barrass, C-198/98, EU:C:1999:617, punktid 22 ja 23).

42 Tuleb aga nentida, et need kaks kohtuotsust, mis tehti seoses olukordadega, kus kahe liikmesriigi garantiiasutused näisid esmapilgul olevat pädevad tagama töötajate rahuldamata töötasunõuete väljamaksmise, ei kinnita komisjoni kaitstavat seisukohta. Vastused, mis Euroopa Kohus neis kohtuotsustes andis, ei mõjuta nimelt kuidagi vastust küsimusele, kas olukorras, kus tööandja (kelle tegelik asukoht on liikmesriigis) on värvanud laeva pardal töötamiseks töötajad (kelle elukoht on selles samas liikmesriigis), tuleb rahuldamata võlanõuete suhtes, mis neil töötajatel võivad vastavalt olukorrale tekkida tööandja vastu, kui ta tunnistatakse maksejõuetuks, kohaldada direktiivis 80/987 sätestatud kaitset või mitte. Eelkõige ei sunni see kohtupraktika kuidagi piirama seda kaitset vastavalt sellele, milline on asjaomase merepiirkonna staatus rahvusvahelise õiguse alusel.

43 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustele vastamiseks on lisaks oluline täpsustada, et käesoleva kohtuotsuse punktis 38 antud hinnangut ei mõjuta ükski neist erilistest asjaoludest, mida see kohus oma küsimuses nimetab ning mis on järgmised: asjaolu, et põhikohtuasjas kõne all olevate töölepingute suhtes kohaldatakse kolmanda riigi õigust; asjaolu, et laev, mille pardal põhikohtuasja vastustajad pidid töötama, sõidab selle kolmanda riigi lipu all; asjaolu, et tööandja põhikirjajärgne asukoht on samas kolmandas riigis ja asjaolu, et asjaomasel liikmesriigil ei ole võimalik nõuda tööandjalt, et ta osaleks direktiivi 80/987 artikli 3 lõikes 1 nimetatud garantiiasutuse rahastamises.

44 Seoses esiteks lepingutingimusega, mille kohaselt põhikohtuasjas kõne all olevate lepingute suhtes kohaldatakse kolmanda riigi õigust, tuleb märkida, et töötaja poolt garantiiasutusele esitatud nõuet maksta välja rahuldamata töötasunõuetele vastav summa tuleb eristada nõudest, mille see töötaja esitab maksejõuetu tööandja vastu ja millega ta taotleb selliste nõuete rahuldamist (vt selle kohta kohtuotsus Visciano, C-69/08, EU:C:2009:468, punkt 41).

45 Nagu komisjon õigesti täheldas, ei ole selliste õigusnormide eesmärk, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mis reguleerivad tööandja maksejõuetuse tagajärjel rahuldamata jäänud töötasunõuete väljamaksmise riigi poolt tagamise tingimusi, reguleerida töötaja ja tööandja vahelist lepingulist suhet.

46 Sellest tuleneb, et vastupidi Kreeka valitsuse väidetele ei saa nimetatud tingimused ja selline garantiiasutusele esitatud väljamaksmise nõue kuuluda lepingu suhtes kohaldatava õiguse alla Rooma konventsiooni artikli 10 tähenduses.

47 Teiseks, seoses sellega, et ühelt poolt sõitis laev, mille pardal põhikohtuasja vastustajad pidid töötama, kolmanda riigi lipu all ja teiselt poolt oli tööandja põhikirjajärgne asukoht selles samas kolmandas riigis, tuleb rõhutada esiteks, et nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktides 32 ja 33, seonduvad tingimused, millest on direktiivis 80/987 seatud sõltuvusse selles sätestatud kaitse kohaldamine, peamiselt sellega, et tegemist peab olema töötajaga ning sellega, et tööandja suhtes peab olema liikmesriigis kehtivate normide alusel algatatud võlausaldajate nõuete kollektiivse rahuldamise menetlus.

48 Seevastu ei tulene direktiivi sätetest ja eeskätt artiklist 1, millega piiritletakse direktiivi kohaldamisala, et tööandja põhikirjajärgne asukoht või lipp, mille all sõidab laev, mille pardal töötajad töötavad, kujutaksid endast kohaldamisala kindlaksmääramisel arvessevõetavaid kriteeriume.

49 Eeskätt ei saa nõustuda Kreeka valitsuse arutluskäiguga, mille kohaselt tuleneb direktiivi 80/987 artikli 1 lõikest 3, mis näeb ette, et direktiiv ei ole Gröönimaa suhtes kohaldatav, et direktiiv on kohaldatav ainult juhul, kui tegemist on töösuhetega, mis tingivad töötamise liidu territooriumil, ning selle kohaldamine on välistatud, kui töötatakse kolmanda riigi lipu all sõitval laeval.

50 Nimelt seletas direktiivi 80/978 kohaldamisalast väljajätmist direktiivi põhjenduse 4 kohaselt asjaolu, et Gröönimaa tööturg erines selle piirkonna geograafilise asukoha ja töökohtade struktuuri tõttu tol ajal oluliselt ühenduse teiste piirkondade tööturust. See ei mõjuta aga kuidagi vastust küsimusele, kas liikmesriigi tööturul on või ei ole meremehed, kes elavad liikmesriigis ja kelle äriühing (kelle tegelik asukoht on samas liikmesriigis) värbas seal kolmanda riigi lipu all sõitva laeva pardal töötamiseks.

51 Samamoodi ei saa nõustuda Itaalia valitsuse argumendiga, mille kohaselt asjaolu, et direktiivi 80/987 põhjendus 1 viitab ühenduse tasakaalustatud majandusliku ja sotsiaalse arengu vajadusele, viib järeldusele, et töötasunõuded, mis sellistel töötajatel on sellise tööandja vastu, tuleb selles direktiivis sätestatud kaitse kohaldamisalast välja jätta. Piisab märkusest, et käesoleva kohtuotsuse punktis 50 meenutatud põhikohtuasja asjaoludel ei saa kuidagi väita, et sellise kaitse tagamine ei aita kaasa nimetatud tasakaalustatud majandusliku ja sotsiaalse arengu eesmärgi saavutamisele või eirab seda eesmärki.

52 Teiseks ei saa nõustuda ka Kreeka valitsuse teesiga, mille kohaselt asjaolu, et kõnealune laev sõitis kolmanda riigi lipu all, ja asjaolu, et tööandja põhikirjajärgne asukoht oli selles samas kolmandas riigis, tingib selle, et selline olukord, nagu on kõne all põhikohtuasjas, ei kuulu üldisemalt liidu õiguse *ratione loci* kohaldamisalasse, mis ei hõlma kolmandaid riike.

53 Sellega seoses tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei piisa pelgalt asjaolust, et töötaja töötab väljaspool liidu territooriumi, töötajate vaba liikumist käsitlevate liidu eeskirjade kohaldamise välistamiseks, kui töösuhtel on liidu territooriumiga piisavalt tihe seos (vt eelkõige kohtuotsus Bakker, C-106/11, EU:C:2012:328, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).

54 Seoses põhikohtuasjaga tuleb märkida, et põhikohtuasja vastustajate ja nende tööandja vaheline töösuhe on liidu territooriumiga mitmel moel seotud. Nimelt sõlmisid põhikohtuasja vastustajad töölepingu selle liikmesriigi territooriumil, kus on nende elukoht, tööandjaga, kelle maksejõuetus kuulutati hiljem välja selle sama liikmesriigi kohtu poolt seetõttu, et tööandja tegeles selles riigis ettevõtlusega ning seal oli tema tegelik asukoht.

55 Kuivõrd tegemist on sellise tagatisega nagu see, milleks direktiiv 80/987 liikmesriike kohustab, ja arvestades käesoleva kohtuotsuse punktis 30 meenutatud direktiivi sotsiaalset eesmärki, annavad sellised asjaolud tunnistust piisavalt tiheda seose olemasolust asjaomaste töösuhete ja liidu territooriumi vahel.

56 Kolmandaks, kuivõrd eelotsusetaotluse esitanud kohus viitas oma eelotsusetaotluses ÜRO mereõiguse konventsiooni artiklitele 91, 92 ja 94 ning kohtuotsusele Poulsen ja Diva Navigation (C-286/90, EU:C:1992:453) ja kuivõrd Kreeka valitsus väidab, et neist sätetest tuleneb viidatud kohtupraktikat arvestades, et neid eirataks juhul, kui direktiivi 80/987 tõlgendataks nii, et selles sätestatud kaitse on kohaldatav töötajate suhtes, kelle on värvanud äriühing, kelle põhikirjajärgne asukoht on kolmandas riigis, selle sama kolmanda riigi lipu all sõitva laeva pardal töötamiseks, tuleb teha alljärgnevad täpsustused.

57 Olles kohtuotsuse Poulsen ja Diva Navigation (C-286/90, EU:C:1992:453) punktis 13 meenutanud, et rahvusvahelise õiguse kohaselt on laeval põhimõtteliselt ainult üks riikkondsus, see tähendab selle riigi riikkondsus, kus laev on registreeritud, sedastas Euroopa Kohus selle kohtuotsuse punktis 16, et kolmandas riigis registreeritud laeva ei saa seega nõukogu 7. oktoobri 1986. aasta määruse (EMÜ)

nr 3094/86, millega sätestatakse kalavarude kaitse teatavad tehnilised meetmed (EÜT L 288, lk 1), artikli 6 lõike 1 punkti b alusel kohelda laevana, millel on liikmesriigi riikkondsus, tuginedes asjaolule, et laeval on oluline seos selle liikmesriigiga.

58 Euroopa Kohus märkis selles samas kohtuotsuses, et laevapere tegevuse suhtes kohaldatav õigus ei sõltu mitte laevapere liikmete kodakondsusest, vaid riigist, kus laev on registreeritud, ning vastavalt olukorrale ka sellest, millises merepiirkonnas laev parasjagu sõidab; seejärel asus ta seisukohale, et viidatud artikli 6 lõike 1 punkti b ei saa kohaldada kapteni ja muude laevapere liikmete suhtes ainuüksi põhjendusel, et tegemist on liikmesriigi kodanikega (vt kohtuotsus Poulsen ja Diva Navigation, C-286/90, EU:C:1992:453, punktid 18 ja 20).

59 Lõpuks, olles rõhutanud, et viidatud artikli 6 lõike 1 punkti b ei saa kohaldada kolmandas riigis registreeritud laeva suhtes esiteks siis, kui see laev sõidab parasjagu avamerel (sest sellise laeva suhtes kohaldatakse avamerel põhimõtteliselt ainult selle riigi õigust, mille lipu all see sõidab), ja teiseks siis, kui laev sõidab liikmesriigi majandusvööndis (kui laev teostab oma meresõiduõigust), ja kolmandaks siis, kui laev läbib liikmesriigi territoriaalvett (tingimusel, et laev teostab nii rahumeelse läbisõidu õigust), asus Euroopa Kohus seevastu seisukohale, et seda sätet saab sellise laeva suhtes kohaldada, kui see sõidab siseveel või konkreetsemalt peatub liikmesriigi sadamas, kus laev allub põhimõtteliselt täielikult selle riigi jurisdiktsioonile (vt kohtuotsus Poulsen ja Diva Navigation, C-286/90, EU:C:1992:453, punktid 22–29).

60 Tuleb siiski meenutada, et määruse nr 3094/86 artikli 6 lõike 1 punkt b nägi teatavate kalaliikide puhul ette, et isegi kui need püüti liikmesriikide suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluvatest vetest väljaspool, ei tohtinud neid pardal hoida, ümber laadida, maale toimetada, transportida, säilitada, müüa, esitleda ega müügiks pakkuda, vaid tuli kohe merre tagasi heita.

61 Erinevalt määrusest nr 3094/86 ei ole direktiivi 80/987 eesmärk reguleerida laeva pardal oleva laevapere poolt laeva abil teostatavat sellist tegevust nagu kalapüük ja kala säilitamine, transport, maale toimetamine ning müük, vaid sellega tahetakse kohustada iga liikmesriiki tagama töötajatele – eeskätt laeva pardal töötanud töötajatele – nende rahuldamata töötasunõuete väljamaksmine pärast seda, kui nende tööandja on asjaomases liikmesriigis tunnistatud maksejõuetuks.

62 Sellega seoses ei saa aga asuda seisukohale, et rahvusvahelises õiguses esineksid eeskirjad, mille kohaselt on vaid sellel riigil, kelle lipu all laev sõidab, õigus kehtestada selline garantiimehhanism, välistades eeskätt sellise õiguse kuulumise riigile, kelle territooriumil on selle tööandja tegelik tegevuskoht, kelle maksejõuetuse sama riigi kohus niimoodi tuvastas.

63 Nii ei ole see eeskätt ÜRO mereõiguse konventsiooni artikli 92 lõike 1 ja artikli 94 lõike 1 ning lõike 2 punkti b puhul, millele viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus, ja varasema tavaõiguse puhul, mida need sätted tema sõnul teatud juhtudel peegeldavad.

64 Nimelt seondub ÜRO mereõiguse konventsiooni artikli 92 lõige 1 ainujurisdiktsiooniga, mis on riigil „avamerel“ oma lipu all sõitvate laevade üle.

65 Pealegi tuleneb ÜRO mereõiguse konventsiooni artikli 94 lõikest 1 ja lõike 2 punktist b, et iga riik teostab oma lipu all sõitvate laevade haldus-, tehnilistes ja sotsiaalküsimustes oma jurisdiktsiooni ja kontrolli ning et iga riik kohaldab siseriikliku õiguse alusel oma lipu all sõitva laeva ning selle kapteni, juhtkonna ja meeskonna suhtes eeskätt oma jurisdiktsiooni haldus-, tehnilistes ja sotsiaalküsimustes.

66 Tuleb aga märkida, et sellise mehhanismi kehtestamine, nagu on ette nähtud direktiivis 80/987 ja mille kohaselt liikmesriigi garantiiasutus tagab selliste rahuldamata töötasunõuete väljamaksmise, mis laeva pardal töötanud meremeestel on oma tööandja vastu, kelle kõnealuse liikmesriigi kohus on tunnistanud

maksejõuetuks, ei takista riigil, kelle lipu all see laev sõidab, teostada selle laeva või selle meeskonna suhtes oma jurisdiktsiooni sotsiaalküsimustes, nagu näevad ette ÜRO mereõiguse konventsiooni sätted.

67 Kolmandaks, seoses asjaoluga, et käesoleval juhul ei ole Kreeka riigil väidetavalt võimalik nõuda tööandjalt sissemaksete tegemist direktiivi 80/987 artikli 3 lõikes 1 nimetatud garantiifondi, tuleb esiteks märkida, et eelotsusetaotluses ei ole selgitatud, miks see on võimatu.

68 Järgmiseks tuleneb direktiivi 80/987 artikli 5 punktist b, et tööandja osalemine garantiiasutuste rahastamises on ette nähtud ainult siis, kui riigiasutused ei kata seda täies ulatuses, nii et direktiivi ülesehitusest endast lähtuvalt ei ole tingimata nõutav seos, mis võib esineda tööandja sissemaksete tegemise kohustuse ja garantiifondi sekkumise vahel.

69 Lõpetuseks tuleb märkida, et käesoleval juhul – ja nagu tuleneb eelotsusetaotlusest – oli Panagia Malta maksejõuetuse väljakuulutamine Kreeka kohtu poolt selle liikmesriigi õiguse alusel võimalik seetõttu, et tema tegelik asukoht oli Kreekas. Kuid nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 60, ei saa ainuüksi asjaolu, et Kreeka riik on vastavalt olukorrale kas jätnud oma õigusnormides kehtestamata sellise äriühingu kohustuse teha sissemakseid või jätnud võtmata meetmed, et kohustada seda äriühingut temal selliste õigusnormide kohaselt lasuvat kohustust täitma, ei saa kaasa tuua tagajärge, et asjaomased töötajad jäävad ilma direktiivis 80/987 sätestatud kaitsest.

70 Viimati nimetatuga seoses tuleb meenutada, et direktiivi artikli 5 punkt c näeb sõnaselgelt ette, et garantiiasutuste vastutus ei sõltu sellest, kas rahastamiskohustus on täidetud või mitte.

71 Kõige eelnevaga arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 80/987 tuleb tõlgendada nii, et kui direktiivi artikli 1 lõike 2 võimalik kohaldamine välja arvata, peab meremeestele, kes elavad liikmesriigis ning kelle on selles liikmesriigis värvanud äriühing (kelle põhikirjajärgne asukoht on kolmandas riigis, kuid tegelik asukoht asjaomases liikmesriigis), et nad töötaksid töötajana kruiisilaeva pardal (mis kuulub sellele äriühingule ja sõidab asjaomase kolmanda riigi lipu all) töölepingu alusel, mille kohaselt on kohaldatav selle kolmanda riigi õigus, olema äriühingu vastu esinevate rahuldamata töötasunõuete osas tagatud direktiivis sätestatud kaitse pärast seda, kui sama liikmesriigi kohus on oma õiguse alusel kuulutanud välja äriühingu maksejõuetuse.

Teine küsimus

72 Oma teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada saada, kas direktiivi 80/987 artikli 1 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et kui tegemist on töötajatega, kes on põhikohtuasja vastustajate olukorraga sarnases olukorras, kujutab seaduse 1220/1981 artiklis 29 ette nähtud kaitsega sarnane kaitse endast „direktiivis sätestatuga võrdväärset kaitset“ nimetatud sätte tähenduses.

73 Sellega seoses tuleb meenutada, et direktiivi 80/987 artikli 1 lõike 2 kohaselt „võivad [liikmesriigid] erandkorras […] direktiivi reguleerimisalast välja arvata teatud töötajate kategooriate nõuded tulenevalt nende töölepingu või töösuhte erilisest laadist või teiste tagatiste olemasolust, mis pakuvad töötajatele käesolevas direktiivis sätestatuga võrdväärset kaitset“, kusjuures asjaomased töötajate kategooriad on loetletud direktiivi lisas.

74 Selle loetelu II punktis „Töötajad, kellel on teist liiki tagatis“ on Kreeka Vabariiki puudutavas ära nimetatud merelaevade laevapered.

75 Euroopa Kohus on pealegi juba sedastanud, et nii direktiivi 80/987 eesmärgist, mis seisneb kõikidele töötajatele miinimumkaitse tagamises, kui ka direktiivi artikli 1 lõikes 2 ette nähtud väljaarvamise võimaluse erandlikust laadist nähtub, et „võrdväärseks“ selle sätte tähenduses võib pidada ainult

kaitset, mis põhineb küll süsteemil, mille üksikasjalikud tingimused erinevad direktiiviga 80/987 ette nähtutest, kuid tagab töötajatele selle direktiiviga määratletud peamised tagatised (kohtuotsus komisjon *vs*. Kreeka, C-53/88, EU:C:1990:380, punkt 19).

76 Seoses seaduse 1220/1981 artikliga 29 tuleb märkida, et nagu rõhutab eelotsusetaotluse esitanud kohus oma küsimuses, kohaldatakse sellest sättest tulenevat kaitset ainult juhul, kui meremehed hüljatakse välisriigis, mitte juhul, kui tööandja osutub maksejõuetuks, nagu nõuab direktiiv.

77 Sellega seoses tuleb tuvastada, et tööandja võib osutuda maksejõuetuks direktiivi 80/987 tähenduses, ilma et ta hülgaks seejuures lisaks oma värvatud meremehed välisriigis siseriiklikes õigusnormides ette nähtud tingimustel.

78 Sellest tuleneb, et kirjeldatud olukorras, mis vastab täpselt põhikohtuasja töötajate olukorrale, ei näe kõnealune õigusnorm ette töötajatele rahuldamata nõuete väljamaksmist; see tagatis kujutab endast aga direktiivi 80/987 peamist eesmärki, nagu nähtub direktiivi põhjendusest 1 (vt selle kohta kohtuotsus komisjon *vs*. Kreeka, C-53/88, EU:C:1990:380, punkt 20).

79 Neil tingimustel ei taga kõnealune siseriiklik õigusnorm direktiivis 80/987 sätestatuga võrdväärset kaitset töötajatele, kes on põhikohtuasja vastustajatega sarnases olukorras.

80 Seega tuleb teisele küsimusele vastata, et direktiivi 80/987 artikli 1 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et kui tegemist on töötajatega, kes on põhikohtuasja vastustajate olukorraga sarnases olukorras, ei kujuta seaduse 1220/1981 artiklis 29 meremeeste välisriigis hülgamise korral ette nähtud kaitsega sarnane kaitse endast „direktiivis sätestatuga võrdväärset kaitset“ nimetatud sätte tähenduses.

Kohtukulud

81 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. **Nõukogu 20. oktoobri 1980. aasta direktiivi 80/987/EMÜ (töötajate kaitset tööandja maksejõuetuse korral käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) tuleb tõlgendada nii, et kui direktiivi artikli 1 lõike 2 võimalik kohaldamine välja arvata, peab meremeestele, kes elavad liikmesriigis ning kelle on selles liikmesriigis värvanud äriühing (kelle põhikirjajärgne asukoht on kolmandas riigis, kuid tegelik asukoht asjaomases liikmesriigis), et nad töötaksid töötajana kruiisilaeva pardal (mis kuulub sellele äriühingule ja sõidab asjaomase kolmanda riigi lipu all) töölepingu alusel, mille kohaselt on kohaldatav selle kolmanda riigi õigus, olema äriühingu vastu esinevate rahuldamata töötasunõuete osas tagatud direktiivis sätestatud kaitse pärast seda, kui sama liikmesriigi kohus on oma õiguse alusel kuulutanud välja äriühingu maksejõuetuse.**

2. **Direktiivi 80/987 artikli 1 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et kui tegemist on töötajatega, kes on põhikohtuasja vastustajate olukorraga sarnases olukorras, ei kujuta Pireuse sadama korraldusasutust käsitlevaid õigusnorme täiendava ja muutva seaduse 1220/1981 artiklis 29 meremeeste välisriigis hülgamise korral ette nähtud kaitsega sarnane kaitse endast „direktiivis sätestatuga võrdväärset kaitset“ nimetatud sätte tähenduses.**

Allkirjad